

Cal Travé

L'Espunyola

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona de Correà
Emplaçament Anar a Correà, després de l'església hi ha la senyalització que indica Cal Travé seguir per aquí.

Coordenades:

Latitud: 42.03304
Longitud: 1.7217
UTM Est (X): 394188
UTM Nord (Y): 4654235

Classificació

Número de fitxa 08078 - 12
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVI-XVII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA NÚM. 3310
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08077A002000580000HE
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: ds., 05/06/2010 - 02:00

Descripció

Gran masia situada en una codina rocosa que s'aixeca al davant de Sant Martí de Correà. La casa és de planta aproximadament rectangular, allargada, i formada per planta baixa, planta primera i segona; la teulada és a dos vessants amb el carener orientat nord-sud. La casa presenta una estructura principal d'almenys el segle XVII que conforma una gran masia de tres crugies paral·leles (amb una compartimentació perpendicular en la part nord); al segle XVIII es va ampliar amb la construcció d'un cos de galeria, situat perpendicularment als anteriors i al davant de la façana principal, la sud; posteriorment, ja a finals del segle XX es va alçar una mica la casa per tal de fer habitables les golfes i adaptar-les a vivenda. En l'estructura principal hi ha alguns elements, que semblen assenyalar una possible estructura anterior de dimensions més petites, però que no podem acabar de precisar ni d'assegurar. El conjunt dels murs de la casa presenten un revestiment, que tot i que no cobreix totalment la superfície, no permet veure el tipus d'acabat del material constructiu; en general sembla però, que hi ha molta presència de carreus només desbastats i pedres irregulars, i les cantoneres són carreus desbastats, més grans i més polits a la part de la galeria. La construcció de la galeria va amagar l'antiga façana principal, la sud, però a planta baixa, la galeria és oberta a mode de porxo, tot mantenint la porta original d'accés com a porta principal de la casa; es tracta d'una gran portalada adovellada d'arc de mig punt, formada per grans peces molt allargades, tant les dovelles com els carreus dels muntants, de pedra ben tallada i polida. La casa compta amb altres portes d'accés que no presenten elements arquitectònics a destacar. Pel que fa a les finestres, a planta baixa són bàsicament petites finestretes amb contorn de carreus; a planta primera, excepte les de nova obertures, són de llinda plana monolítica sobre muntants de pedra i la majoria amb ampit sobresortit amb diferents tipus de motllura, tot en pedra ben tallada i polida, vàries tenen els angles treballats en bisell i algunes amb motlures al contorn; al darrer nivell la majoria són obertures de formació recent, tot i que s'hi poden distingir diferents finestres tapiades, similars a les de la planta primera però més petites i més senzilles. A la planta baixa del cos de galeria, en el mur de ponent un ampli arc de mig punt fet en dovelles de pedra dona accés al porxo i per tant a la porta principal d'accés, pel costat sud era oberta en dos arcs rebaixats també en dovelles de pedra, avui dia un és tapiat; els nivells superiors de la galeria eren d'obertures de línies rectes, amb pilar central a la façana sud. A l'interior, la part posterior de la casa, la nord, estava compartimentada verticalment en una masoveria; a la planta baixa, hi ha dos espais coberts amb volta, l'una feta amb encofrat de pedres i l'altre amb rajola; l'adequació d'aquest espai com a masoveria és degué fer posteriorment, probablement del segle XVIII o XIX, període en que és molt habitual la formació de masoveries a l'interior de la mateixa casa o exteriorment en un edifici independent. De l'interior del conjunt de la masia podem destacar altres elements, a la planta baixa, el pastador amb la boca del forn de pa -avui tapiada-, i la gran escala d'accés a la planta primera, formada per graons de pedra i dos passos, l'un és pròpiament l'ingrés a l'escala i l'altre del replà al darrer tram, emmarcats en un contorn fet en carreus de pedra ben tallada i polida. La planta primera manté en el cos central la gran sala des de la qual s'accedeix a la majoria d'estances, moltes de les quals amb obertures amb llinda i muntants de pedra; a la part de la galeria, en una llinda trobem la data incisa 1752. A l'exterior, la casa es complementa amb diversos coberts, pellers i annexes, ubicats sobretot al costat sud, oest i nord; al costat nord hi ha un pou, i cap al nord-oest, enmig d'uns camps un altre pou.

Història

La masia de Cal Travé es troba dins el terme municipal de L'Espunyola, i dins el terme parroquial de Sant Martí de Correà, església que pertany al municipi de Montmajor. Correà havia format part dels dominis jurisdiccionals dels Tamarits, senyors de Montmajor, Montclar i part de L'Espunyola.

Cal Travé consta documentada ja a finals del segle XVI en la documentació de la parròquia de Sant Martí de Correà, i a mitjans del segle XVII en un inventari de béns de la masia. Al segle XVIII, en el Capbreu del Cint, Capolat i Castelló fet a ordres del Duc de Medinaceli, pres per Josep Thomasa Garrigó, notari de Cardona datat entre el 1789 i 1793 (ACA,Notarial, Cardona, Ca-1.046, fol. 112-114) consta que Teresa i

Ramon Serra i Riu, pagès del Cint, tenen el Mas Traver, Mas Verdaguer Sobirà, Mas Verdaguer Jussà, dita la Casa del Reig, habitats i afocats, i el Capmàs Turones, deshabitat i rònec; en la descripció s'hi aporta la descripció de les afrontacions.

En el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. N°63. 1856 n° 32" (ACBR), hi figura una referència poc entenedora que pot correspondre a Cal Traver, hi consta Bartolomeu Serra.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Arquitectònic, núm. 3310. Generalitat de Catalunya.

SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Ed. Consell Comarcal del Berguedà Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Berga.

VV.AA. (1994:137-141). "Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà", vol.5, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

